

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1990-1991

7 JANUARI 1991

ONTWERP VAN DECREET

**inzake de bescherming van het leefmilieu
tegen de verontreiniging door meststoffen**

AMENDEMENTEN

**voorgesteld door de heer J. Cuyvers
na indiening van het verslag**

Artikel 2

A. **In het tweede lid, 7° de woorden** „ter bevordering van de gewasgroei. Daartoe wordt ook dierlijke mest gerekend. Slib afkomstig van waterzuiveringsstations valt hier evenwel niet onder” **weglaten.**

VERANTWOORDING

Elke nutriëthoudende stof, dus ook dierlijk mest, menselijk mest, slib en compost, moet in aanmerking worden genomen.

Zie :

423 (1990-1991)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nrs. 2 en 3 : Amendementen
- Nr. 4 : Verslag

B. Aan het tweede lid een nieuw 20° toevoegen dat luidt als volgt :

„20° ecologische waardevolle gebieden : gebieden waarvan de bodem hoofdzakelijk worden uitgemaakt door verzurings- en/of vermistingsgevoelige bodemtypes, en waarvan de natuurwaarden hoog zijn.

Dit zijn

- de 23 EG-vogelrichtlijngebieden ;*
- de bosgebieden ;*
- de agrarische gebieden met ecologisch belang ;*
- de beekvalleien ;*
- een gedeelte van de zone met bestemming „landschappelijk waardevol agrarisch gebied” aan te duiden op grond van de kwetsbaarheid.*

Voor deze gebieden geldt de eindnorm reeds vanaf 1 januari 1992 zoals die bepaald wordt in artikel 14 ;”

VERANTWOORDING

De extra-kwetsbaarheid en het groot ecologisch belang rechtvaardigen deze vluggere normering voor de bovenvermelde gebieden.

C. Aan het tweede lid een nieuw 21° toevoegen dat luidt als volgt :

„21° beschermingsgebieden voor grondwater : voor zowel de huidige grondwatergebieden met hun beschermingsgebieden als de infiltratiegebieden van regenwater geldt de eindnorm voor bemesting reeds vanaf 1 januari 1992 ;”

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij amendement B.

Fosfaatconcentratie moet zo vlug mogelijk worden teruggedrongen tot de richtwaarde in het grondwater.

D. Aan het tweede lid een nieuw- 22° toevoegen dat luidt als volgt :

„22° bemestingsnorm : de maximum hoeveelheid van eender welke meststof, uitgedrukt zowel in kg stikstof (N) als in kg difosforpentoxyde (P_2O_5), die gedurende één kalenderjaar op één ha cultuurgrond mag worden opgebracht. ”

VERANTWOORDING

Deze definitie werd wel in een voorontwerp opgenomen maar niet meer in het ontwerp.

Artikel 3

A. Een nieuwe § 2bis invoegen die luidt als volgt :

„§ 2bis. Elke leverancier van kunstmest aan gebruiker(s) dient uiterlijk vóór 1 maart van elk jaar aan de Mestbank aangifte te doen van de aard en de hoeveelheid gedurende het voorbije jaar verhandelde kunstmest, alsmede van de op 1 januari van het beschouwde jaar voorhanden hebbende opslagcapaciteit voor kunstmest uitgedrukt in m^3 . ”

VERANTWOORDING

Zo zal de Mestbank een totaal overzicht krijgen van de totale hoeveelheid gebruikt kunstmest per jaar.

B. Een nieuwe § 2ter invoegen die luidt als volgt :

„§ 2ter. Elke leverancier van diervoeders aan gebruiker(s) dient uiterlijk vóór 1 maart van elk jaar aan de Mestbank aangifte van de aard en de hoeveelheid gedurende het voorbije jaar verhandelde diervoeders, alsmede van de op 1 januari van het beschouwde jaar voorhanden hebbende opslagcapaciteit voor diervoeders uitgedrukt in m³.”

VERANTWOORDING

Zo zal de Mestbank een overzicht krijgen van de totale hoeveelheid gebruikt industrieel vervaardigd veevoeder per jaar in Vlaanderen.

C. Paragraaf 7 weglaten.

VERANTWOORDING

Deze paragraaf is in tegenspraak met een toekomstige richtlijn inzake de openbaarheid van milieugegevens.

Artikel 4

In § 2 op de tweede regel na het woord „veestapel” de zinsnede „, de aangekochte diervoeders ”invoegen.

VERANTWOORDING

Dit document zal de mestbank helpen in haar controletaak.

Artikel 5

In de tabel punten II tot IV vervangen door wat volgt :

„ II. Varkens

A. Biggen (minder dan 10 weken)	1,66	3,36
C. Zeuge n(inclusief biggen)	17,62	29,83
D. Andere	7,05	14,17

III. Pluimvee

A. Leghennen	0,51	0,71
B. Slachtkuikens	0,22	0,44
C. Opfokpoeljen en opfokhanen	0,22	0,44
D. Eenden	0,50	0,50
Ganzen	0,50	0,50
Kalkoenen	0,50	0,50
Parelhoenen	0,50	0,50
Andere	0,50	0,50

IV. Andere

A. Paarden	37,3	121
B. Schapen jonger dan 1 jaar	1,86	6,05
C. Schapen ouder dan 1 jaar	4,48	14,05
D. Nertsen en konijnen	0,81	0,53”

VERANTWOORDING

Aangezien de productie per dier van difosforpentoxide en stikstof als basis genomen wordt voor het totale mestoverschot en dus voor

het berekenen van de twee mestheffingen, veronderstelt een correcte toepassing van het principe „de vervuiler betaalt” een juiste schatting van de vrachten per dier. De cijfers die ik voorstel komen van OVAM, een bron waarmee men toch rekening kan en moet houden. De normen voor pluimvee kwamen ook voor in het voorontwerp van decreet.

Artikel 6

A. In § 1 de berekeningsformules MO, en MO,, vervangen door wat volgt :

$$\begin{aligned} \text{„}MO_p &= MP_p + AM, - MG, \\ \text{MO,,} &= MP_n + AM,, - MG,, \text{”} \end{aligned}$$

B. In § 1 na de bepaling van MP, het volgende invoegen :

„AM_p = de hoeveelheid andere dan dierlijke meststoffen uitgedrukt in kg difosforpentoxyde die op de tot het bedrijf behorende cultuurgrond werd opgebracht gedurende het voorbije jaar ;

AM,, = de hoeveelheid andere dan dierlijke meststoffen uitgedrukt in kg stikstof ;”

C. In § 1 de bepalingen van KM, en KM, weglaten.

VERANTWOORDING

Alle andere meststoffen en niet alleen de kunstmeststoffen moeten in aanmerking worden genomen.

Artikel 7

In § 2, tweede lid, 1° na het woord „soort” de woorden „, de vermoedelijke samenstelling” invoegen.

VERANTWOORDING

Op basis van de tabel in artikel 5 en de gedetailleerde kennis van zijn veestapel, moet de gebruiker in staat zijn een schatting te geven van de hoeveelheid kg difosforpentoxyde en stikstof die een bepaalde hoeveelheid m³ drijfmest die zal worden vervoerd, bevat. Anders is een efficiënte controle op de totale hoeveelheid difosforpentoxyde en stikstof die aan de mestbank wordt geleverd, en dus het verschuldigde bedrag aan mestheffingen onmogelijk te realiseren.

B. In § 2, derde lid op de voorlaatste regel het woord „veertig” vervangen door het woord „veertien”.

VERANTWOORDING

Dit maakt een vluggere opvolging door de Mestbank mogelijk zonder de administratie van de vervoerder overmatig te belasten.

C. Aan § 2 een vierde lid toevoegen dat luidt als volgt :

„Het vervoerdocument of het duplicaat dient door alle betrokkenen gedurende vijf jaren te worden bewaard.”

VERANTWOORDING

Dit maakt een sluitende controle achteraf door de Mestbank nog mogelijk.

Artikel 8

In § 2, 1° in fine van de tekst tegenover de vierde streep de volgende zin toevoegen :

„ De verbruiker verbindt er zich toe van verschillende producenten niet zo veel dierlijke mest te aanvaarden dat hij te veel meststoffen op zijn cultuurgronden zou opbrengen. ”

VERANTWOORDING

Zeker in een eerste aanloopfase kan alleen de gebruiker efficiënt nagaan welke hoeveelheden drijfmest hij kan aanwenden op zijn cultuurgronden zonder daardoor de normen voor de maximale bemesting te overschrijden. In een tweede fase kan de Mestbank de gegevens van de aanloopfase nog eens grondig controleren en eventuele overtredingen naderhand nog sanctioneren.

Artikel 13

A. In 1° op de derde regel na het woord „procent” de woorden „en minimaal 1 procent” invoegen.

VERANTWOORDING

Hiermee schrijven we een jaarlijks minimumbedrag voor wetenschappelijk onderzoek in het decreet in.

B. 3° weglaten.

VERANTWOORDING

Het financieel systeem dat wordt opgezet voor de vlotte werking van de Mestbank (organisatie en afzet van het overtollig drijfmest) moet zelfbedruipend zijn dank zij de inkomsten van de twee heffingen.

Artikel 14

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

„ Artikel 14

De gezamenlijke hoeveelheid dierlijke en andere meststoffen die op cultuurgrond naargelang van de teelten maximaal mag worden opgebracht, wordt als volgt gefaseerd :

1. tot 31 december 1991 gelden de volgende beperkingen :

— de hoeveelheid uitgedrukt in stikstof : 350 kg per ha en per jaar

— de hoeveelheid uitgedrukt in difosforpentoxyde :

a) 200 kg per ha cultuurgrond waarop maïs en gras worden geteeld ;

b) 150 kg per ha en per jaar voor cultuurgrond waarop gewassen andere dan snijmaïs of gras worden geteeld ;

2. voor de periode van 1 januari 1992 tot 31 december 1994 gelden de volgende beperkingen :

— de hoeveelheid uitgedrukt in stikstof die per ha en per jaar wordt als volgt beperkt :

a) 350 kg stikstof per ha en per jaar voor cultuurgronden waarop maïs en suikerbiet worden geteeld ;

b) 310 kg stikstof per ha en per jaar voor cultuurgronden waarop gewassen andere dan maïs of suikerbiet worden geteeld ;

– de hoeveelheid uitgedrukt in difosforpentoxyde wordt als volgt beperkt :

a) 180 kg per ha en per jaar voor cultuurgronden waarop maïs, grasland en suikerbiet worden geteeld ;

b) 130 kg per ha en per jaar voor cultuurgronden waarop andere gewassen dan maïs, suikerbiet of gras worden geteeld ;

3. voor de periode vanaf 1 januari 1995 tot 31 december 1997 gelden de volgende beperkingen :

– de hoeveelheid uitgedrukt in stikstof die per jaar en per ha maximaal mag worden opgebracht, wordt beperkt tot :

a) 350 kg voor cultuurgrond waarop gras wordt geteeld ;

b) 290 kg voor cultuurgrond waarop maïs en/of suikerbiet worden geteeld ;

c) 250 kg voor andere gewassen dan gras, maïs of suikerbiet ;

– de hoeveelheid uitgedrukt in difosforpentoxyde wordt per jaar en per ha beperkt tot :

a) 160 kg voor cultuurgrond waarop maïs, gras en/of suikerbieten worden geteeld ;

b) 110 kg voor cultuurgronden waarop andere gewassen worden geteeld ;

4. voor de periode vanaf 1 januari 1998 tot 31 december 2000 gelden de volgende beperkingen :

– de hoeveelheid uitgedrukt in stikstof wordt per jaar en per ha beperkt tot :

a) 350 kg voor cultuurgrond waarop gras wordt geteeld ;

b) 270 kg voor cultuurgrond waarop maïs of suikerbiet wordt geteeld ;

c) 200 kg voor cultuurgrond waarop andere gewassen worden geteeld ;

– de hoeveelheid uitgedrukt in difosforpentoxyde wordt per jaar en per ha beperkt tot :

a) 140 kg voor cultuurgrond waarop maïs, grasland, of suikerbiet wordt geteeld ;

b) 90 kg voor cultuurgronden waarop andere gewassen worden geteeld ;

5. voor de periode vanaf 1 januari 2001 gelden de volgende eindnormen :

– de hoeveelheid uitgedrukt in stikstof wordt per jaar en per ha beperkt tot :

a) 350 kg voor cultuurgrond waarop grasland wordt geteeld ;

b) 250 kg voor cultuurgrond waarop maïs en/of suikerbiet worden geteeld ;

c) 200 kg voor cultuurgrond waarop andere gewassen worden geteeld ;

– de hoeveelheid uitgedrukt in kg difosforpentoxyde wordt per jaar en per ha beperkt tot :

a) 120 kg voor cultuurgrond waarop maïs, suikerbiet of gras wordt geteeld ;

b) 70 kg voor cultuurgronden waarop andere gewassen worden geteeld. ”

VERANTWOORDING

Door nu reeds de tussennormen en een voorlopige eindnorm vast te leggen neemt de Vlaamse Raad volledig haar verantwoordelijkheid op en kunnen de landbouwers beter hun planning op langere termijn opmaken.

Aangezien de invoering en de bepaling van deze normen essentieel zijn voor de bescherming van ons leefmilieu, kan de Vlaamse Raad, mede omdat deze normen de hoogte van de heffingen bepalen die wij moeten goedkeuren, dit niet overlaten aan de Stuurgroep Vlaamse Mestproblematiek.

De goedkeuring van de fasering van de bemestingsnormen brengt de normale exploitatie van het landbouwbedrijf zeker niet in het gevaar en is ook niet strijdig met het feit dat de Vlaamse Raad elk jaar de milieuheffingen per decreet vaststelt. De Vlaamse Raad is immers vrij de aanslagvoet per kg difosforpentoxyde en per kg stikstof in een volgende decreet te bepalen.

Artikel 15

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

„ Artikel 15

In afwijking van de bepaling van artikel 14 legt de Vlaamse Executieve met het oog op de bescherming van het leefmilieu in het kader van gebiedsgericht milieubeleid op grond van natuurbescherming en/of waterwinning bij gemotiveerd besluit aan gebruikers beperkingen en/of verbod op voor de opbrenging van mest op bepaalde cultuurgronden op basis van elke relevante wetenschappelijke informatie. ”

Artikel 17

In § 3 2° weglaten.

VERANTWOORDING

Bemesten heeft in deze periode geen zin.

Artikel 18

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

„Artikel 18

§ 1. De Vlaamse Raad stelt volgende regels vast met betrekking tot de opbrenging van dierlijk mest op cultuurgronden inzake :

1. de opbrenging van dierlijk mest op hellingen : enkel vast dierlijk mest mag worden gebruikt vanaf 1 januari 1992

2. de maximale opbrenging van dierlijk mest op drassige grond wordt beperkt tot 70 kg difosforpentoxyde per ha en per jaar vanaf 1 januari 1992 ;

3. de minimumafstand tussen oppervlaktewateren (rivieren en grote afwateringsbeken) en de cultuurgrond waarop dierlijk mest wordt opgebracht bedraagt 5 meter ;

4. in ecologische waardevolle gebieden en in ecologisch kwetsbare gebieden is de bemestingsnorm vanaf 1 januari 1992 70 kg difosforpentoxyde per jaar en per ha.

§ 2. De Vlaamse Executieve stelt binnen het eerste jaar waarin het decreet in werking treedt, nadere regels vast met betrekking tot cultuurgronden wat betreft :

- 1. het onderploegen van groenten ;**
- 2. de voorkoming van waterdoorstroming tot onder het wortelstelsel van het gewas in irrigatiesysteem ;**
- 3. de toepassing van vruchtwisseling en verbouw van tussengewassen ;**
- 4. de bedekking van de cultuurgrond met een gewas of een andere vegetatie gedurende een zo lang mogelijke periode ;**
- 5. de braaklegging of herbebossing van cultuurgrond ;**
- 6. de diversifiëring van de landbouw.”**

VERANTWOORDING

1. Vanuit onze functie van wetgever moet de Vlaamse Raad zo veel mogelijk zelf de normen decretaal vastleggen.

2. Vanuit de Vlaamse Raad moeten we als wetgever onze gedelegeerde macht aan de Vlaamse Executieve zo goed mogelijk omschrijven en inperken.

3. De extra-bemestingsnormen die we hier voorstellen, zijn noodzakelijk om in de meest kwetsbare zones de nadelige gevolgen van de huidige ecologische overbemesting zo vlug mogelijk aan banden te leggen.

Artikel 21

A. Een nieuwe § 7 toevoegen die luidt als volgt :

„§ 7. De Vlaamse Executieve legt tegen het volgende jaar een getrapte progressief systeem van basisheffing en afzetheffing ter goedkeuring aan de Vlaamse Raad voor. Bij het uitwerken van het progressief systeem laat de Vlaamse Executieve zich leiden door de bepaling van artikel 21 van het voorontwerp d.d. 21 januari 1990. ”

VERANTWOORDING

De grote, niet-grondgebonden bedrijven worden zo meer ontmoedigd dan de kleine, familiale bedrijven.

B. Een nieuwe § 8 toevoegen die luidt als volgt :

„§ 8. De Vlaamse Executieve begint onmiddellijk onderhandelingen met de nationale overheid om te komen tot een samenwerkingsakkoord waarin wordt bepaald dat ook de kunstmestleveranciers en de veevoederleveranciers een heffing betalen. Van zodra dit samenwerkingsakkoord is gesloten, legt de Vlaamse Executieve dit ten laatste een week na de ondertekening ter bespreking aan de de Vlaamse Raad voor.”

VERANTWOORDING

De correcte toepassing van het principe „de vervuiler betaalt” houdt ook in dat ook deze twee groepen van belangrijke veroorzakers van het difosforpentoxydeprobleem en het stikstofoverschot via de landbouw een getrapte progressieve heffing zouden moeten betalen. Gezien de huidige bevoegdheidsverdeling kan deze benadering alleen via een samenwerkingsakkoord worden geregeld vanuit het perspectief van de Vlaamse Raad gezien.

Artikel 31

A. In § 2, 1° vóór de woorden „legt vanaf 1992” de zinsnede „legt vanaf 1 september 1991 aan de Vlaamse Executieve een eerste mestactieplan op korte termijn voor en” invoegen.

VERANTWOORDING

Gezien de urgentie van de mestproblematiek in Vlaanderen betekent uitstel van een eerste concreet mestactieplan tot na 1 september 1992 ook het missen van kansen om het mestbeleid beter bij te sturen tot die datum van inwerkingtreding.

B. In § 2, 2° op de tweede regel het woord „Executieve” vervangen door het woord „Raad”.

VERANTWOORDING

Het komt aan de Vlaamse Raad als wetgever toe te beslissen.

Artikel 32

A. In § 1, 2° op de zesde regel na de woorden „Sociaal Economische Raad van Vlaanderen” de zinsnede „met dien verstande dat die geen vertegenwoordigers mogen zijn van landbouworganisaties, noch van de veevoederindustrie, noch kunstmestindustrie” invoegen.

VERANTWOORDING

Er zijn al vier leden op voordracht van de algemene landbouworganisaties.

B. In § 1, 2° op de achtste regel na het woord „Vlaanderen” de woorden „of zolang die raad nog niet operationeel is, vertegenwoordigd in de Vlarale” invoegen.

VERANTWOORDING

De stuurgroep moet zo vlug mogelijk, ten laatste op 1 januari 1991, kunnen starten, en dus is wachten op de samenstelling van de Milieu- en Natuurraad voor Vlaanderen niet te verantwoorden.

Artikel 33

A. De eerste regel vervangen door de woorden „Aangezien de in het Vlaamse”, de vierde regel vervangen door de woorden „ kan worden afgezet, legt de Vlaamse Executieve, inzoverre” en op de zevende regel het woord „opleggen” vervangen door het woord „op”.

VERANTWOORDING

Dit beeld komt meer overeen met de werkelijkheid zoals beschreven in de memorie van toelichting, commentaar bij artikel 14.

B. Een tweede lid toevoegen dat luidt als volgt :

„Zolang er in Vlaanderen een mestoverschot is worden er geen nieuwe vestigingen meer toegelaten tenzij die gecompenseerd worden door gelijkwaardige verminderingen elders.”

VERANTWOORDING

Het behoud van het status quo zal de problemen niet oplossen, maar alleen maar zorgen dat ze niet nog erger worden door een verdere toename van de veestapel en dus van de mestproductie.

C. Een derde lid toevoegen dat luidt als volgt :

„Het is verboden de produktie van dierlijke mest op een op het ogenblik van inwerkingtreding van dit decreet bestaand bedrijf uit te breiden indien de produktie van dierlijke mest groter is of door uitbreiding groter wordt dan de hoeveelheid die correspondeert met de sommen van 125 kg P_2O_5 per ha beschikbare cultuurgrond en 70 kg P_2O_5 per ha voor de cultuurgrond gelegen in kwetsbare zones en in de ecologische waardevolle en kwetsbare gebieden, van de tot het bedrijf behorende oppervlakte cultuurgrond. ”

VERANTWOORDING

Wil de Vlaamse Raad niet achter de feiten blijven aanhollen, dan moet voor kwetsbare zones en voor ecologisch waardevolle gebieden de norm nu al uitgaan van de notie onttrekkingsnorm. Tevens dringt zich een volumebeleid met vestigingsregeling op.

Artikel 41

Op de voorlaatste en laatste regel de woorden „12 kalendermaanden later” vervangen door de woorden „op 1 januari 1992”.

VERANTWOORDING

Het komt aan de Vlaamse Raad toe te bepalen wanneer een decreet uiteindelijk in werking treedt, en niet aan de Executieve.

J. CUYVERS
